

Tillväxten av grönmassa i rörfen är mycket kraftig. Hur tar vi hand om den på bästa sätt och gynnar kommande fröskörd?
Foto: Hans Jonsson

Fina vallfrö-försök 2019

Odlingssäsongen 2019 kommer SFO att ha både försök och demonstrationsodlingar i vallfrö.

Redan hösten 2018 lades ett försök i ängssvingel ut där effekten av olika kvävegivor på hösten undersöks. Endast ett försök har lagts ut i västra Sverige som en vägledning till kommande år.

Reglone kommer att försvinna från och med 2020. För att försöka hitta en bra ersättare både för ogräsbekämpning och bladdödning testas olika preparat i olika screeningförsök i både röd- och vitklöver.

Från Jordbruksverket har SFO fått medel till att genomföra 3 demonstrationsodlingar med etablering av

ekologiska frövallar som tema. Frövallarna kommer att sås in med Cameleon och med olika radavstånd som sedan i sin tur kombineras med radhackningar och ogräsharvningar. Odlingar kommer att läggas ut våren 2019 i timotej och ängssvingel och placeras i Västergötland, Östergötland och Närke.

Från Anders Elofsons fond har SFO fått bidrag till ett projekt för att studera höstgödslingens och putsningens inverkan på fröskörden i rörsvingel. Vi vet att tillväxten av grönmassa är mycket kraftig i rörsvingel under hösten. Frågan är hur denna tas omhand på bästa sätt för att gynna de fröbärande skotten. I försöket kommer bland annat ensilageskörd att jämföras med flera putsningar och kvävegivor.

Vallfrökalkyler på hemsidan

SFO har tagit fram vallfrökalkyler på flertalet vallfrögrödor för konventionell odling. Som jämförelseobjekt har vi malkorn och höstvetete.

Bakgrund: En vallfrökalkyl är inte den lättaste kalkylen av lantbruksgrödorna att skapa. Flertalet specifika parametrar i odlingen är oftast inte kända för varje enskild odlare så som renstaxor, % renvara etc. Från SFOs sida hjälper vi odlarna att trots detta kunna skapa kalkylen. Odlare kan dock finjustera för att få en så rättvisande bild som möjlig av det specifika företagens försättningar.

Konstruktion: Kalkylerna bygger på verkliga genom-

snitt på skördar, rensutbyte etc. Maskinkostnaderna är beräknade av HIR Skåne. Kostnaderna bygger på faktiska maskinkostnader för varje enskild art för att skapa en så precis bild som möjligt.

Grund-, analys-, rens- och torkkostnad beräknas med grund i 1 parti vallfrö med medeldata från hela Sverige. Dessa kostnader kan avvika ifall man inte levererar ett fullt parti alternativt avviker från normdata som t.ex. högre rens- eller högre torkkostnad.

Kalkylen finns på vår hemsida www.svenskraps.se under fliken vallfrö. Kalkylen ligger i excelformat, enklast laddar du ner kalkylen och jobbar lokalt på din dator. En utförlig manual för handhavande finns på första fliken.

RÖDKLÖVER - fröodlingskalkyl 2018				
Sorttyp	2n			
Areal	10	hektar		
Rensutbyte	85%			
Grundskörd	375	kilo per hektar		
		Mängd	Enhet	å pris, kr
INTÄKTER				
Frö, normkvalitet	375	kg	29	10 875
Förfruktsvärde	1	kg	1 800	1 800
Lagringssättning	375	kg	0,45	169
Summa intäkter				12 844
DIREKTA KOSTNADER				
Utsäde	2,5	kg	105	263
Gödsel				
N	-	kg	10	-
P	2,3	kg	20	44
K	4,1	kg	8	31
Ogräsbekämpning:				
Basagran SG	1,15	kg	1 230	1 415
Reglone, vinter	2,5	l	180	450
Insektsbehandling:				
Bioceya	0,3	l	650	195
Neovissning:				
Reglone	2,5	l	180	450
ÖVRIGA RÖRLIGA KOSTNADER				
Grundavgift	1	fast	2 400	240
Analys	1		1 975	198
Rensning	441	rörlig	0,69	304
Torkning	441		0,33	146
Pollinering, bisamhälle	2	st.	500	1 000
Kalkning/livskrot	0,25	vart fjärde år	780	195
Fröodlaravgift	1%	1 %		103
Summa rörliga kostnader				5 032
ARBETS- OCH MASKINKOSTNADER				
Sädd	0,5		662	331
Vältning	0,5		198	99
Spridning handelsgödsel	-		128	-
Sprutning	4		150	600
Tröskning	1	0,33	1 005	2 284
Putsning	1		310	310
Stubbearbetning	-		278	-
Plöjning	1		933	933
Övriga transporter mm.	1		200	200
Handplockning	1	tim per ha	220	220
Summa arbets- och maskinkostnader				4 977
Täckningsbidrag 2				2 834

Foto: Jens Blomquist

Bin är olika känsliga för neonikotinoider

Honungsbisamhällen påverkas inte mätbart av växtskyddsmedel av typen neonikotinoider som används vid bekämpning av jordloppor i vårraps, men solitärbin och även humlor påverkas mycket

negativt. Det visades redan 2015 i ett samarbetsprojekt och nu har två nya studier bekräftat resultaten.

Honungsbisamhällena bibehöll sin styrka även efter en andra säsong av exponering för klotianidin, utan synbar negativ påverkan på samhällsutveckling, dödlighet, svärmning, sjukdomsnivåer eller immunförsvar.

– Honungsbisamhällen verkar vara mer robusta och kunna hantera eventuell påverkan på individer bättre än humlesamhällen eller solitärbin, kommenterar Julia Osterman, som gjorde sitt examensarbete inom projektet på SLU.

I studien fann man också att var rapsfältet låg och vilket år proverna togs hade stor påverkan på halterna av klotianidin i pollen, nektar och bin.

Humlor tog stryk

Humlesamhällen vid rapsfält sådda med klotianidinbehandlat utsäde hade däremot betydligt färre och mindre reproduktiva individer jämfört med samhällen vid raps som inte hade behandlats med neonikotinoiden.

– Våra resultat visar tydligt att exponering för klotianidin kan ha en stark påverkan på humlesamhällenas reproduktion, men inte deras sjukdomsnivåer, säger Dimitry Wintermantel, som också gjorde sitt examensarbete inom projektet på SLU.

Detta skulle kunna leda till påverkan på humlors populationer och resultaten illustrerar att effekter av växtskyddsmedel på vildbin inte direkt kan överföras från studier på honungsbin.

Samarbete över gränser

Den första studien, som publicerades år 2015, blev

ett viktigt underlag för den svenska och europeiska diskussionen och lagstiftningen om neonikotinoider.

– Det var den första stora fältstudien som genomfördes för att undersöka effekten av neonikotinoider på flera arter av bin, säger Maj Rundlöf, Lunds universitet, som var vetenskapligt ansvarig för studien.

I projektgruppen ingick professorerna Henrik Smith, Lunds universitet, och Riccardo Bommarco, SLU, tillsammans med Länsstyrelsen Skåne, Sveriges Frö- och Oljeväxtodlare, Sveriges Biodlares Riksförbund, Biodlingsföretagarna och en rad sydsvenska lantbrukare som ställde sina fält till förfogande.

Källa: Pressmeddelande från Jordbruksverket den 27 februari 2019

Litteratur:

Wintermantel et al. (2018) *Field-level clothianidin exposure affects bumblebees but generally not their pathogens*. Nature Communications 9, e5446. (www.nature.com/articles/s41467-018-07914-3)

Osterman et al. (2019) *Clothianidin seed-treatment has no detectable negative impact on honeybee colonies and their pathogens*. Nature Communications 10, e692. (www.nature.com/articles/s41467-019-08523-4)

Frödag i världsklass på Själland 19 juni

Södra Sveriges Frö- och Oljeväxtodlare anordnar tillsammans med Lantmännen och Skånefrö en bussresa till Den Store Frödag på östra Själ-

land den 19 juni. Arrangören bakom norra Europas största utomhusmässa för fröodling är rådgivningsorganisationen Østdansk Landboforening. Mässan hade premiär 2014 och blev snabbt en succé. Den inriktar sig på professionella vallfröodlare, nya som befint-

liga. Fokus för dagen kommer att vara etablering och putsning. Totalt kommer det finnas 8 stationer med olika försök demonstrationer. Dessutom kommer ett flertal utställare att finnas på plats. Missa inte tillfället att berika dig kunskapsmässigt. Södra Sve-

riges Frö- och Oljeväxtodlare tillsammans med fröföretagen bjuder på bussresan, medan varje deltagare själv bekostar inträdet. Mer information och anmälan kommer på hemsidan www.svenskraps.se, men notera dagen redan nu. Antalet platser är begränsat.